

18 maart 2015

**Evaluatie Kansen voor Kalsdonk
(na herijking in 2012)**

Inleiding

In 2010 is het project Kansen voor Kalsdonk in de gemeente Roosendaal van start gegaan, nadat hiervoor via het Ministerie van VROM een 40+ subsidie voor was ontvangen. Met deze subsidie heeft Kalsdonk voor de Philipsbuurt middelen gekregen om de leefbaarheid te versterken en de sociaaleconomische positie van de inwoners van Kalsdonk te verbeteren. Het Rijk heeft voor dit plan subsidie verstrekt voor de periode 2010-2012.

Eind 2011 werd duidelijk dat de samenwerking tussen alle bij Kansen voor Kalsdonk betrokken organisaties en bewoners beter kon: kortere lijnen, minder bureaucratie, snellere acties en betere samenwerking. Dit was aanleiding voor een tussentijdse evaluatie. Hieruit is een nieuwe opdracht ontstaan. Deze herziene opdracht is vastgesteld door de raad in juli 2012. Daarmee heeft de raad besloten de resterende subsidie in te zetten voor de periode 2012-2014. Van de beschikbaar gestelde middelen (795.000 euro) resteert nog 295.000 euro.

Het doel van de herziene opdracht Kansen voor Kalsdonk is de samenwerking in en met de wijk te versterken en te zorgen voor een betere aansluiting bij het wijkgericht werken. Inhoudelijk worden daarbij de volgende doelen nagestreefd:

- **Meedoen:** Verbeteren van de kansen op werk en participatie;
- **Ontmoeten:** Versterken van de sociale samenhang in de wijk;
- **Een sterk centrum in de wijk:** goede afronding van de herstructureringsplannen, passend in de huidige economische situatie;
- **Een veilige en schone wijk;**
- Ruimte geven aan en ontwikkelen van de **eigen kracht van inwoners.**

Vraagstelling

Deze evaluatie geeft antwoord op de vraag of er nog inzet van de resterende middelen van Kansen voor Kalsdonk nodig is en op welke wijze goede initiatieven zijn of nog kunnen worden geborgd.

Bij de beoordeling hiervan is het uitgangspunt gehanteerd dat de wijk Kalsdonk na het beëindigen van het programma geen uitzonderingspositie meer heeft ten opzichte van andere wijken en zijn steeds de volgende specifieke vragen beantwoord:

- Past het project binnen de lijn van bestaand beleid en/of reguliere afspraken en projecten?
- Kan het project, na afloop van het programma, zelfstandig voortgezet worden?

Methoden van Onderzoek

Voor deze evaluatie is op twee manieren onderzoek gedaan:

1. Het herijkte project Kansen voor Kalsdonk liep tot eind 2014. In oktober 2014 is opdracht gegeven om een kwalitatief onderzoek voor de periode 2012 tot en met 2014 uit te voeren. Dit onderzoek richtte zich op een documentenanalyse, waarbij factsheets ingevuld door projectleiders centraal stonden. Verder zijn interviews gehouden met het wijkteam, sleutelfiguren in de wijk, participanten binnen projecten en enkele betrokken bewoners.
2. In een interactieve werksessie met AlleeWonen en Traverse en gemeentelijke vertegenwoordigers van verschillende beleidsterreinen is bekeken of de gestelde doelen (zowel per project als de overkoepelende doelen) gehaald zijn en of deze voldoende aansluiten bij bestaand beleid en bestaande projecten. Daarnaast is de mogelijkheid tot zelfstandige voortzetting bekeken.

Hieronder worden de projecten uit Kansen voor Kalsdonk stuk voor stuk beschreven en geanalyseerd. Hieraan wordt een conclusie verbonden en aangegeven of en hoe het project zelfstandig voortgezet kan worden.

Deze evaluatie wordt afgesloten met een algemene conclusie. Hierin wordt een samenvattende aanbeveling gegeven over de inzet van de resterende middelen waardoor kansrijke projecten kunnen worden geborgd.

1. Project Pius X

1.1 Toelichting project

Pius X is een voormalig schoolgebouw in de wijk. Veel mensen uit Kalsdonk zijn werkloos of inactief. Andere bewoners zijn krachtig en actief en vragen om ruimte voor ambachtelijke activiteiten. Deze bewoners wilden de Pius X inrichten als bedrijfsverzamelgebouw voor kleinschalig ondernemerschap. De initiatieven moesten gericht zijn op werken, ondernemen, scholing en wederkerigheid voor de wijk. Hiertoe is een bestuur en de Stichting Pius X opgericht. Het is een Doe-centrum voor kleinschalig ondernemerschap met ruimte voor bijvoorbeeld creatieve bedrijven, startende ondernemers en leerwerkbedrijven. Een sprekend voorbeeld is de ruilwinkel.

Momenteel is huisvesting van de in de Pius X gevestigde initiatieven een aandachtspunt vanwege het feit dat de Pius X een van de gemeentelijke vastgoedobjecten is die voor verkoop in aanmerking komt. Het Pius X heeft te kennen gegeven per 1 april als stichting te gaan stoppen.

Hoofddoel:

Een voorziening die integraal zoveel mogelijk initiatieven, organisaties en burgers verbindt, de wijk krachtiger maakt en aansluit bij de behoeften van de inwoners van Kalsdonk, waarbij de Stichting op termijn in staat is financieel en organisatorisch stabiel te functioneren.

Subdoel:

Burgers zelf laten ondernemen, en helpen aan werk te komen.

1.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

De doelen van de Pius X zijn nagenoeg bereikt. De bewoners willen Pius X niet meer kwijt en er zijn veel vrijwilligers actief in met name de ruilwinkel. Pius X is een goed project om te verduurzamen, maar het ontbreekt nog aan een totale focus, brede bekendheid en er is onduidelijkheid over de toekomst.

Aanbevelingen:

- Meer tijd geven om maatschappelijk rendement verder vorm te geven
- Gezamenlijk optrekken van Stichting met gebruikers en omliggende partijen, om gezamenlijke focus te ontwikkelen
- Nadenken over aansturing in de vorm van een projectleider of op basis van eigen verantwoordelijkheid
- Meer aandacht voor publiciteit om bekendheid in de wijk te genereren
- Activiteiten van de ruilwinkel continueren

1.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Omdat het bestuur van Pius X per 1 april stopt, moet worden nagegaan of resterende gebruikers kunnen aansluiten bij andere initiatieven, zoals de wijk sportvereniging, de brede school of het buurtcentrum. Dat betreft de zelfverdedigingsport, het dansatelier, de beeldend kunstenaar en de Ruilwinkel. Juist het zoeken van deze aansluiting, maakt de initiatieven in de wijk nog krachtiger.

Voor de ruilwinkel geldt dat dit initiatief past in het bestaande beleid van de gemeente met betrekking tot zelfredzaamheid, versterking eigen kracht burgers en burgerparticipatie.

De ruilwinkel neemt in de Pius X een bijzondere positie in. In tien maanden is de ruilwinkel uitgegroeid tot een enorm succes. Het initiatief heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om uitvoering van het bestaande beleid van de gemeente met betrekking tot zelfredzaamheid, versterking eigen kracht van burgers en burgerparticipatie.

De ruilwinkel bestaat uit twee enthousiaste mensen die met veel energie ervoor hebben gezorgd dat er veel bedrijvigheid in het gebouw is. Tevens zijn er zo'n 50 vrijwilligers werkzaam en er wordt actief naar samenwerking gezocht met diverse partners (Stichting de Roosendaalse uitdaging, schouwburg de Kring, de Kringloper, Stichting Zinnia enz.). Door succesvolle begeleiding in re-integratietrajecten voor mensen van de GGZ en uitkeringsgerechtigden, zijn mensen uitgestroomd naar de arbeidsmarkt en hebben mensen een doel in hun leven gekregen. Er is een koffieklets opgezet, waar eenzame mensen uit de wijk samen koffie drinken. Hier worden ook mogelijke problemen gesignaleerd waarbij er snel doorverwezen kan worden naar bijvoorbeeld een wijkzuster of ander traject.

1.4 Uiteindelijke aanbeveling

De huidige gebruikers kunnen op anti-kraak voorwaarden in het pand Pius X blijven zitten tot het moment dat er een koper gevonden is of aansluiting is gevonden bij andere initiatieven in de wijk. Voor de zelfverdedigingsport, het dansatelier en de beeldend kunstenaar is de verwachting dat hier weinig extra financiële middelen voor nodig zijn. Deze huurders betalen op dit moment een huurprijs aan Stichting Pius X. Of dit overeenkomt met de kosten die gepaard gaan met anti-kraak (betaling van gas-water en licht) is op dit moment nog niet bekend.

Vanwege de positieve ontwikkeling van de ruilwinkel, het brede aanbod van de ruilwinkel en het sterk groeiende succes is voor de continuering van de ruilwinkel ondersteuning nodig. De ruilwinkel heeft de ambitie een wijkoverstijgend aanbod te bieden, waarbij eveneens oog gehouden wordt voor het contact dichtbij in de wijken en dorpen. Met de ruilwinkel wordt een traject ingezet voor verdere doorontwikkeling, ondersteund vanuit het wijkteam.

2. Project STA-team

2.1 Toelichting project

Het Samen Tegen Armoede (STA) team Kalsdonk is eind 2012 ontstaan vanuit een burgerinitiatief. Voor het STA-team Kalsdonk is gekozen voor een gedeelde regie tussen initiatiefnemers en het maatschappelijk werk en buurtopbouwwerk. Het STA-team gaat bij mensen langs en er wordt eventueel een vervolgspraak gemaakt als bewoners behoefte hebben aan hulp. Een keer per week worden de bevindingen besproken in het sociaal overleg waar de partners (Traverse, AlleeWonen en de wijkzuster), aanwezig zijn.

Hoofddoel:

Het initiëren, stimuleren en activeren van een nieuwe, krachtige beweging die de kanteling inzet naar een meer zorgzame samenleving in de wijk Kalsdonk dat antwoord moet bieden op de diverse transitie in 2015.

Subdoelen:

- Voorkomen van zwaardere hulpverlening
- Voorkomen van sociaal isolement
- Ontwikkelen van sociaal team met deskundige vrijwilligers en professionals
- Onderzoeken mogelijkheid verzelfstandiging

2.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

Alle doelen zijn nagenoeg bereikt en er is een eenvoudige laagdrempelige dienstverlening ontwikkeld waar vijftien vrijwilligers bij zijn aangesloten. Hierdoor is een stabiel netwerk ontwikkeld. Ondertussen zijn er 150 kwetsbare burgers ondersteund. In de afgelopen anderhalf jaar is er een goede samenwerking ontwikkeld met professionele partijen. Er bestaat wel twijfel of de vrijwilligers goed gescreend worden.

2.3 Uitkomsten interactieve werksessie

De werkwijze van STA-team past goed bij het bestaand beleid en bij de huidige ontwikkelingen rondom De toegang (3 decentralisatie) in het voorliggend veld. Op termijn (2016) zou hier aansluiting bij gezocht kunnen worden. Dit vraagt wel om een overbruggingsperiode omdat de ontwikkelingen nog niet zover zijn. Aandacht voor verdere professionalisering van vrijwilligers blijft belangrijk in verband met de privacy van bewoners die bezocht worden.

2.4 Uiteindelijke aanbeveling

Voor de korte termijn betekent dit doorgaan op de ingeslagen weg en vooral niet institutionaliseren maar verbinding zoeken met bestaande partijen (bijv. CJG) en ondersteuning door opbouwwerk vanuit reguliere middelen. Screening en professionele begeleiding van de vrijwilligers heeft wel extra aandacht. Hiervoor is geen aanvullend budget nodig, want de aanpak kan vanuit het reguliere werk opgepakt worden.

3. Project Wijk sportvereniging**3.1 Toelichting project**

De wijk Kalsdonk kende een heel laag sportaanbod. Dit bleek uit een onderzoek van het Sportbureau Roosendaal in 2010 naar sportparticipatie van leerlingen op alle basisscholen. Naar aanleiding hiervan is het project wijk sportvereniging gestart met een uitgebreid sportaanbod in samenwerking met sportverenigingen voor kinderen van de basisschool. Door het Kansen voor Kalsdonk budget werd het mogelijk om het sportprogramma uit te breiden naar een vraaggericht programma van levenslang sporten in Kalsdonk (van 4 tot 80 jaar).

Hoofddoel:

Het oprichten van een wijk sportvereniging in de wijk Kalsdonk die gericht is op het stimuleren van sport en bewegen in de breedste zin van het woord.

Subdoelen:

- Maatschappelijk participatie, integratie en emancipatie bewerkstelligen door binnen de wijk sportvereniging (ten minste 150) bewoners van de Philipsbuurt binnen de projectperiode actief te krijgen als lid of actief in een kaderfunctie
- Doorgroei van het project wijk sportvereniging naar een zelfstandige entiteit waarin de doelstellingen worden gecontinueerd

3.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

Het hoofddoel is bereikt: er is een zelfstandige wijk sportvereniging. Tevens wordt dit project gezien als een uniek en innovatief concept dat is gericht op een multi-sportvereniging: wijkgericht, duurzaam, vraaggericht, laagdrempelig en toegankelijk voor alle doelgroepen. Er zijn veel (kwetsbare) bewoners (jong en oud) bereikt met beweegarmoede en slechte gezondheid. Er wordt veel samengewerkt met partners zoals sportservice, AlleeWonen, brede school, en er is een sterke verbinding met de beleidsterreinen sport, gezondheid, welzijn en onderwijs.

Ondersteuning vanuit de gemeente door subsidie is wenselijk. De contributie is niet kostendekkend en het is wel belangrijk om het zo laagdrempelig mogelijk te houden. De professionele ondersteuning door een sportcoach blijft essentieel, met name om de verbinding te leggen met andere projecten. Het pilotproject JOGG zou beter geïntegreerd kunnen worden in de wijk sportvereniging zodat meer kennis en capaciteit beschikbaar is voor de verdere ontwikkeling van het sport- en beweegprogramma in Kalsdonk.

3.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Een zelfstandige wijk sportvereniging past prima in bestaand beleid omdat het vraaggericht is en een beroep doet op de zelfredzaamheid van bewoners/deelnemers. Bewoners hebben de wijk sportvereniging (met ondersteuning) zelf opgezet en geborgd. Het is van project naar vereniging gegaan gedurende de Kansen voor Kalsdonk periode. De komende tijd moet meer de focus liggen op een meer integrale aanpak door verbinding met Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en de brede school. De doelgroep senioren verdient ook de aandacht. Dit vraagt om ontwikkeling van activiteiten en fysieke maatregelen. Te denken valt aan buitensporttoestellen en inzet van een vakleerkracht/buurt sportcoach.

3.4 Uiteindelijke aanbeveling

De wijk sportvereniging vraagt subsidies aan voor jeugdleden en activiteiten en gaat samenwerkingsverbanden aan met projecten gericht op gezonde leefstijl en kwetsbare doelgroepen. Dit sluit aan bij gemeentelijk beleid en doelstellingen. Om dit te kunnen realiseren is een investering in het ontwikkelen van activiteiten aan te bevelen. Hierover zullen we in gesprek gaan om te bepalen wat daar voor nodig is.

4. Project communicatie/buurtredactie

4.1 Toelichting project

Het project communicatie is voortgekomen uit een eerder project; Kalsdonk Wereldwijk. Dit project is opgezet om het slechte imago van Kalsdonk positief te beïnvloeden. Hieruit is de buurtredactie ontstaan die met moderne communicatiemiddelen zoals nieuwsbrieven, website Kalsdonk en social media, de wijk positief onder de aandacht van de bewoners heeft gebracht. De buurtredactieleden zijn de ogen en oren van de wijk.

Hoofddoel:

De positieve ontwikkelingen van en in de wijk delen met bewoners en wijkpartners. Met deze beweging wordt Kalsdonk op de kaart gezet.

Subdoelen:

Met het oprichten van een buurtredactie wordt een aantal communicatie instrumenten gebruikt om het hoofddoel te realiseren.

4.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

Vanuit het project communicatie is een buurtredactie opgericht. Deze redactie heeft een bestuur gevormd en is als zelfstandige stichting verder gegaan. Ze vormt een mooie afspiegeling van de wijk, waarbij de nieuwsbrieven zeer succesvol zijn.

Aanbeveling is dan ook om de buurtredactie en de nieuwsbrieven te continueren en hiervoor budget beschikbaar te stellen vanuit het programma Kansen voor Kalsdonk.

4.3 Uitkomsten interactieve werksessie

De buurtredactie kan aansluiten bij de reguliere middelen en producten die door de gemeente en AlleeWonen bekostigd en gefaciliteerd worden op het gebied van nieuwsbrieven, vanuit het bewonersplatform. Dit valt onder het regulier budget wijkgericht werken.

4.4 Uiteindelijke aanbeveling

Vanuit bestaand beleid geeft de gemeente ondersteuning voor het uitbrengen van nieuwsbrieven aan een bewonersplatform. Omdat de buurtredactie een zelfstandige stichting is, zijn er nog wel stappen nodig om ervoor te zorgen dat de buurtredactie en de nieuwsbrieven behouden blijven voor de wijk.

Op termijn kan het project communicatie uit het regulier budget wijkgericht werken betaald worden.

5. Project Schoon, Heel en Veilig

5.1 Toelichting project

Schoon, heel en veilig streeft ernaar om de kwaliteit van de openbare ruimte te verbeteren waardoor die als prettig wordt ervaren. Er is in de wijk een pilot gestart met een buitenploeg; medewerkers vanuit de gemeente, WVS en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die samen werken in het openbaar gebied.

Doelen:

- Door het bundelen van activiteiten van professionele partijen met burgers moet schoon, heel en veilig dichterbij komen
- Bewoners voelen zich meer verantwoordelijk voor een schone, hele en veilige wijk. Velen zijn er zelf actief.
- Er wordt meer maatwerk geleverd.

5.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

De doelen zijn gedeeltelijk behaald. Er is nog maar een aantal burgers die zich verantwoordelijk voelt voor een schone, hele en veilige omgeving. De vraag is en blijft wel in hoeverre bewoners te motiveren zijn om een vrijwillige bijdrage te leveren aan de leefbaarheid van de wijk. Een uitbreiding met meerdere sleutelfiguren is essentieel. Een ander probleem binnen de wijk is dat sommige bevolkingsgroepen niet weten hoe het systeem werkt. Het werkt om deze groepen telkens hierop te wijzen en te herhalen hoe het werkt, hier worden al voorzichtige stappen in ondernomen.

5.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Schoon, heel en veilig doet het goed. De wijk is een stuk schoner en hier en daar zijn onveilige plekken aangepakt. Maar duidelijk is dat het afhangt van slechts een handjevol sleutelfiguren. Op het moment dat belangrijke sleutelfiguren wegvallen, dan verandert er meteen iets. Het zou mooi zijn om nog meer wijkbewoners enthousiast te krijgen zich hiervoor in te zetten.

5.4 Uiteindelijke aanbeveling

Aansluiting bij bestaand beleid voor schoon, heel en veilig is goed mogelijk. Dit gebeurt al bij het traject schooncoaches/Roosendaal Schoon. De buitenploeg in Kalsdonk blijft actief in het kader van verbindend beheren en ook de door de buitenploeg opgezette facebookpagina werpt positieve vruchten af. Hierdoor is er meer interactie met bewoners en is het werk in de buitenruimte zichtbaarder geworden voor een grotere groep wijkbewoners. De kosten hiervoor komen uit bestaande budgetten, dus er zijn geen extra middelen nodig.

6. Project Jeugd en Jongeren Kalsdonk**6.1 Toelichting project**

Uit signalen van verontruste wijkbewoners, de wijkagent en verschillende instanties bleek dat de jongeren in Kalsdonk extra aandacht nodig hadden.

Er is een onderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat er voor de leeftijdscategorie van 13 t/m 23 jaar een flinke behoefte was aan maatschappelijke begeleiding en ondersteuning. Het gaat hier om zo'n vijftig jongeren die vastlopen in studie- of werktraject en daaromheen in het maatschappelijk leven. Voor de leeftijdscategorie van 8 t/m 12 jaar blijkt er een matige doorstroom te zijn naar het hoger onderwijs en ziet men een verhoogde toename van overgewicht ontstaan. In het tweede kwartaal van 2014 is er een jongerencoach aangetrokken die een sterke binding heeft met de wijk.

6.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

De doelen van de jeugd- en jongerencoach zijn gedeeltelijk behaald, aangezien de inzet van de jongerencoach voornamelijk gericht was op de leeftijdscategorie van 13 t/m 23 jaar. Dat lijkt een succesvolle aanpak te zijn geweest. In zes maanden tijd is er veel verbeterd in deze leeftijdscategorie. De harde kern van tien jongeren is in het traject van de jongerencoach actief. Voor de voortgang van het project zou het wenselijk zijn dat de gemeente geld beschikbaar blijft stellen, zodat de jongerencoach zelf de zwaardere gevallen kan begeleiden naar werk en scholing. Om het werk van de jongerencoach in 2015 te kunnen verbreden en intensiveren is het wijkteam onder meer in overleg met de projectleider jeugd en sociale veiligheid van de gemeente Roosendaal. In 2015 zijn extra middelen nodig. Ook zijn er gesprekken gaande met Just om het daar onder te brengen. Deze gesprekken bepalen of er budget vanuit Kansen voor Kalsdonk nodig is om het project voort te zetten.

6.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Inmiddels is de jongerencoach in een andere rol in dienst getreden bij Traverse. De aanpak en de geboekte resultaten sluiten goed aan bij het beleid inzake jeugd en sociale veiligheid en de aanpak kan prima worden gecontinueerd vanuit de professionals vanuit Centrum voor Jeugd en Gezin.

6.4 Uiteindelijke aanbeveling

Voor de jeugd- en jongerenaanpak is het mogelijk om aan te sluiten bij bestaande voorzieningen. De signaalfunctie via sportservice/wijksportvereniging kan daarbij een toegevoegde waarde hebben. Bestaande dossiers uit de jeugd- en jongerenaanpak in 2014 worden overgedragen aan bestaande alternatieven (CJG), zodat jongeren de hulp en begeleiding blijven krijgen die nodig is. Om die reden zijn er geen extra middelen nodig.

7. Project Vrouwenstudio/vrouwen in hun kracht

7.1 Toelichting project

Vrouwenstudio Sultana is in 2010 opgericht om vrouwen uit hun isolement te halen en de vrouwen op basis van hun individuele vaardigheden en wensen te laten participeren in sociale en educatieve activiteiten. Omdat het de vrouwenstudio niet is gelukt om op 1 januari 2013 als zelfstandige stichting haar bestaansrecht te organiseren, is er gekozen voor een andere insteek en is de stichting ontmanteld. Een werkgroep Vrouwen in hun kracht probeert de vraag van kwetsbare vrouwen te koppelen aan het aanbod in de wijk. De werkgroep kent de leefwereld van de vrouwen waardoor er snel aansluiting kan worden gevonden. De vrijwilligers fungeren als voorbeeld, rolmodel, luisterend oor, sociaal vangnet, belangenbehartiger, intermediair en inspirator.

Doelstelling Vrouwen in hun kracht

Het versterken van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van vrouwen door de inzet van empowerde vrouwen uit de wijk en aan te sluiten op de leefwereld en leefdomein van de kwetsbare vrouwen in de wijk Kalsdonk.

7.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

Er is animo voor een doorstart van vrouwen in hun kracht. Door een laagdrempelige, vraaggerichte, praktische aanpak te integreren in de wijkinfrastructuur, gericht op de eigen kracht van vrouwen, lijkt het een succesvolle aanpak te worden. Het gaat om activiteiten zoals computer- en taallessen en een praatmiddag. De vrouwen die meedoen betalen een bijdrage voor de activiteiten. Voor de continuïteit is begeleiding door een professional nodig. Men is ook op zoek naar meer vrijwilligers. Taalachterstand is een belangrijk vraagstuk bij vrouwen in hun kracht. Aansluiting vinden bij bestaande netwerkpartners of nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan is belangrijk om taalachterstand aan te pakken. Digitalisering is belangrijk voor het vergroten van de zelfredzaamheid van de vrouwen. Het ontwikkelen van een programma dat aansluit bij de vraag van de vrouwen is hiervoor een eerste stap.

7.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Vrouwen in hun kracht is een goed initiatief maar moet niet georganiseerd worden door het oprichten van een aparte voorziening.

Het uitgangspunt moet zijn dat initiatieven en behoeften die er zijn bij vrouwen om in hun kracht te komen, gebruik moeten maken van bestaande voorzieningen. Het is de taak van de opbouwwerker om naar bestaande voorzieningen toe te leiden. Dit past binnen bestaand beleid en gemaakte afspraken en kan bekostigd worden met reguliere middelen.

7.4 Uiteindelijke aanbeveling

De activiteiten vanuit Vrouwen in hun kracht zijn geborgd binnen bestaande voorzieningen of zijn aangesloten bij bestaande activiteiten. Toekomstige behoeften en ontwikkelingen kunnen eveneens op een dergelijke manier opgepakt worden, waarbij de opbouwwerker een faciliterende en verbindende rol speelt. Er zijn geen extra middelen nodig.

8. Project Microkredieten/KOR

8.1 Toelichting project

Bij de herijking is aandacht gevraagd voor het stimuleren en creëren van ondernemerschap in de wijk Kalsdonk. Dit heeft er toe geleid dat er een fonds is gekomen voor het verstrekken van microkredieten aan startende ondernemers. Bij de uitvoering bleek dat voor startende ondernemers begeleiding en screening belangrijker was dan het verlenen van kredieten. In 2013 is het fonds microkredieten doorontwikkeld tot het project Kleinschalig ondernemerschap Roosendaal (KOR), waarbij budget beschikbaar is gekomen voor de begeleiding van startende ondernemers uit alle wijken en dorpen. In 2014 is er met deze aanpak gestart.

Hoofddoel Microkredieten

Het ondernemerschap in Kalsdonk stimuleren of ondernemerschap creëren om de leefbaarheid te vergroten.

Hoofddoel KOR

Minimaal zeven ondernemers uit de gemeente Roosendaal die extra begeleiding nodig hebben ten opzichte van reguliere starters te begeleiden naar zelfstandig ondernemerschap (vier commercieel en drie maatschappelijk).

Subdoelen

- Stimuleren ondernemerschap
- Verbeteren leefbaarheid wijk, verbeteren maatschappelijk ondernemen
- Stimuleren zelfredzaamheid
- (eventueel) werkloosheid verminderen
- Netwerken

8.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

In plaats van zeven zijn er tien startende ondernemers begeleid. Vier daarvan komen uit Kalsdonk en zes uit andere wijken. De begeleiding van de starters is op individuele basis opgepakt, waarbij afhankelijk van de situatie en het stadium van (voorbereidend) ondernemerschap is gecoacht. De aanpak van het KOR project blijkt aan te slaan en heeft goede resultaten geboekt. Pius X en KOR blijken elkaar te versterken door de behoefte aan betaalbare werkruimte die beschikbaar was in de Pius X. Aan startende ondernemers die hiervan gebruik maakten, is gevraagd iets terug te doen voor de wijk (wederkerigheid).

8.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Het traject Kleinschalig ondernemerschap voor Roosendaal is voor het oorspronkelijke fonds microkredieten een alternatief. Belangrijke overweging is dat hiermee wordt aangesloten bij bestaand beleid; het Starterscentrum wordt hiervoor al gefaciliteerd. Bovendien is de ondersteuning van startende ondernemers geborgd waarbij het zich meer richt op het op weg helpen van de ondernemer.

8.4 Uiteindelijke aanbeveling

Het accent van het project KOR ligt op het gemeentebreed stimuleren en begeleiden van startende ondernemers. Dit blijkt aan te sluiten bij de stedelijke vraag. In 2015 wordt dit gefinancierd vanuit de participatiegelden.

9. Project de Wijktafel

9.1 Toelichting project

De wijktafel is een wekelijkse inloop voor bewoners en partners in het buurthuis Kalsdonk. Het is laagdrempelig en alle onderwerpen die betrekking hebben op de leefbaarheid van de wijk kunnen besproken worden met de vaste partners van de wijktafel (AlleeWonen, de Wijkagent, Traverse, gemeente Roosendaal)

Hoofddoel:

Burgers actief betrekken bij de leefbaarheid van de wijk.

9.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

De wijktafel wordt redelijk bezocht door een aantal vaste bewoners, die daar zeer enthousiast over zijn. Door de aanwezigheid van vaste partners kan er soms direct resultaat geboekt worden. De wijktafel heeft potentie om door te groeien, zeker gezien de vele nationaliteiten in de wijk.

Aanbevelingen:

- Aansluiting van een jongerencoach om beter op signalen in te kunnen spelen
- Meer bekendheid genereren, waardoor meer mensen aan kunnen sluiten
- Aanpassing van het tijdstip waardoor ook het bewoners platform aan kan sluiten
- Aandacht voor de locatie van de wijktafel, omdat half maart het buurthuis gaat verdwijnen

9.3 Uitkomsten interactieve werksessie

De wijktafel geeft invulling aan het laagdrempelig bereiken van de burgers. Als het tijdstip zou verschuiven naar de avond kan er nog een breder draagvlak ontstaan. Hierbij kan gedacht worden aan het bewonersplatform en aan mensen die overdag werken. Als locatie zou ook het gezondheidscentrum of de brede school in aanmerking kunnen komen.

9.4 Uiteindelijke aanbeveling

De wijktafel geeft invulling aan een laagdrempelige mogelijkheid om met professionals van verschillende organisaties in gesprek te gaan (Gemeente – AlleeWonen – Traverse – Politie). Voor de toekomst en de doorontwikkeling van de wijktafel moet gekeken worden naar een tijdstip begin van de avond en naar de frequentie. Het is ook te overwegen om het BWP aan te laten sluiten. Als alternatieve locatie kan worden gedacht aan het gezondheidscentrum of de brede school. De wijktafel valt binnen het regulier budget wijkgericht werken.

10. Project Buurtcoaches / Buurtpreventie

3.1 Toelichting project

Al langere tijd zijn buurtcoaches actief in Kalsdonk. Een buurtcoach is een gediplomeerde bewoner die de oren en ogen van de wijk is met als doel de veiligheid te vergroten.

Eind 2013 zijn de buurtcoaches overgegaan in buurtpreventieteams. Er zijn inmiddels twee buurtpreventieteams actief.

Hoofddoel:

Het vergroten van de veiligheid.

Subdoelen buurtcoaches:

- De rol van de buurtcoaches in Kalsdonk effectiever en efficiënter maken en meer resultaatgericht passend bij de nieuwe stijl;
- Eind 2013 zijn er maximaal tien buurtcoaches nieuwe stijl actief.

Subdoel buurtpreventie:

- Eind 2014 zijn er in totaal vier buurtpreventieteams actief in de wijk Kalsdonk.

10.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

Doel is niet gehaald. Als buurtpreventie essentieel is voor Kalsdonk, dan lijkt het erop dat dit project nieuw leven ingeblazen moet worden. Dit kan door de samenwerking tussen buurtpreventieteams, wijkagent en gemeente te intensiveren. Buurtpreventie wordt door het team Handhaving en Toezicht gecoördineerd en begeleid voor alle wijken in de gemeente Roosendaal. Afstemmen met dit team of extra budget nodig is voor Kalsdonk.

10.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Er is bestaand beleid van de gemeente Roosendaal rond veiligheid en buurtpreventie. Er kan aangesloten worden op het traject buurtpreventie. Behoeft die er in Kalsdonk is, kan opgepakt worden via de reguliere lijn. Inzetten van extra financiële middelen is niet van toepassing.

10.4 Uiteindelijke aanbeveling

In andere wijken en dorpen wordt ook gewerkt met buurtpreventieteams. Voor Kalsdonk geldt dezelfde ondersteuning en middelen vanuit team Handhaving en Toezicht als voor de andere wijken en dorpen. Er zijn geen extra financiële middelen nodig vanuit Kansen voor Kalsdonk.

11. Project Programmagroep

11.1 Toelichting project

Voor de jaren 2012-2014 is er vanuit het programma Kansen voor Kalsdonk een budget beschikbaar gesteld van € 95.000,- voor bewonersvouchers. Initiatiefnemers die een project willen realiseren, dat bijdraagt aan de leefbaarheid van de wijk, kunnen een voucher aanvragen. Voor de toekenning van de bewonersvouchers zijn spelregels afgesproken, waarbij wederkerigheid een belangrijk aspect is. De programmagroep is samengesteld uit bewoners en beslist over de voucheraanvragen. De gemeente beheert het geld. De wijkmanager heeft in de programmagroep de rol als technisch voorzitter en houdt de programmagroep scherp. In 2013 zijn de programmagroep en het bewonersplatform samengevoegd.

Vanuit Kansen voor Kalsdonk is nog een bedrag van € 12.601,- beschikbaar voor bewonersvouchers.

Hoofddoel:

Toetsen van aanvragen van vouchers door bewoners.

11.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

De programmagroep heeft zijn werk goed gedaan. Er zijn echter minimale initiatieven ingediend. Als Kansen voor Kalsdonk beëindigd is, is een programmagroep niet meer nodig. Deze kan overgaan in het bewonersplatform.

11.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Na beëindiging van het programma Kansen voor Kalsdonk vervalt ook de behoefte aan de programmagroep. Het verdient aanbeveling aan te sluiten op het bestaand beleid. Er zijn geen extra financiële middelen nodig vanuit Kansen voor Kalsdonk. Voor Kalsdonk gelden dezelfde reguliere middelen als voor andere bewonersplatforms. Ingediende aanvragen voor bewonersvouchers die vóór 1 januari 2015 zijn ontvangen én voldoen aan de spelregels, kunnen gehonoreerd worden.

11.4 Uiteindelijke aanbeveling

Voor het bewonersplatform Kalsdonk gelden dezelfde afspraken, ondersteuning en financiële middelen nu het programma Kansen voor Kalsdonk wordt beëindigd. Voor bewonersvouchers wordt, net als aan de andere platforms, een bedrag van € 2.500,- beschikbaar gesteld aan het bewonersplatform.

Alle initiatieven die voldoen aan de spelregels en vóór 1 januari 2015 zijn ingediend maar nog niet beoordeeld zijn, kunnen gehonoreerd worden. Hiervoor wordt het restant budget uit Kansen voor Kalsdonk gebruikt (circa € 13.000)

12. Project Voormalig Pastorie

12.1 Toelichting project

De Pastorie ligt naast het gezondheidscentrum Kalsdonk en was onbewoond. De Pastorie is eigendom van AlleeWonen. Uit de buurt kwamen verzoeken om de Pastorie niet onbewoond te laten, maar het gebouw te benutten voor de wijk. Voordelen zouden zijn: verbeteren leefbaarheid, ontmoeting van bewoners, verbeteren van welzijn van bewoners en ontwikkeling van de wijk. Ook past het prima bij de visie van het wijkteam Kalsdonk: initiatieven van bewoners daar waar mogelijk stimuleren en faciliteren. De bedoeling was dat de Pastorie een aanvullende voorziening op het gezondheidscentrum Kalsdonk, het buurthuis, de Brede school en de vrouwenstudio Sultana wordt. Een bruisende organisatie waar (bewoners-) activiteiten plaatsvinden gericht op ontmoeting, alternatieve zorg en cultuur. Een complementair behandelcentrum met een kunstatelier.

Hoofddoel

De Pastorie richt zich in eerste instantie op kwetsbare mensen in de wijk of regio. Deze mensen hebben vaak geen regie meer op hun eigen leven of dreigen dit kwijt te raken en hebben een ondersteuning en/of inspiratie nodig. Ze moeten weer in hun eigen kracht gezet worden. Bij de Pastorie kunnen individuele bewoners terecht. Daarnaast worden er groepsactiviteiten georganiseerd. Het doel is om mensen op een alternatieve, kunstzinnige of onorthodoxe manier weer op een zodanig energie niveau te krijgen dat ze het leven weer aan kunnen of een moeilijke periode in hun leven kunnen overwinnen.

Subdoelstellingen:

Voor de wijk Kalsdonk

- Levendigheid van de wijk vergroten door toevoeging functies met meerwaarde;
- Uitbreiding wijkvoorzieningen en unieke concepten voor buurt toevoegen;
- Ruimte voor nieuwe initiatieven voor de wijk;
- Wederkerigheid introduceren: de bewoners mede-eigenaar maken van het concept;
- Samenwerking met andere voorzieningen/wijkpartners in de wijk en het leggen van vitale verbindingen om de wijk op de kaart te zetten.
- Nieuwe energie voor en/of in de wijk.

Voor huurders/gebruikers

- Ruimte voor experiment;

- Betaalbare ruimte/ ingroei uur;
- Versterking/verbinding tussen projecten/initiatieven waar een natuurlijke match is te realiseren.

12.2 Uitkomsten en aanbevelingen kwalitatief onderzoek

Uit de haalbaarheidsstudie is gebleken dat de Pastorie als behandelcentrum niet haalbaar is. In eerste instantie omdat er veel geïnvesteerd moet worden om het pand in gebruik te kunnen nemen. In tweede instantie omdat de meeste professionals niet op zoek zijn naar ruimte maar het liefst vanuit huis werken. De huisvesting is het eerste waarop ZZP-ers bezuinigen. Het project is afgerond.

12.3 Uitkomsten interactieve werksessie

Doordat het project is afgerond, is dit niet besproken tijdens de interactieve werksessie.

12.4 Uiteindelijke aanbeveling

Er zijn geen aanbevelingen omdat het project is afgerond.

SAMENVATTENDE AANBEVELING

In het kader van het programma Kansen van Kalsdonk zijn veel goede initiatieven ontstaan die hebben bijgedragen aan de oorspronkelijke doelstellingen:

- Meedoen
- Ontmoeten
- Een sterk centrum in de wijk
- Een veilige en schone wijk
- Ruimte geven aan en ontwikkelen van de eigen kracht van inwoners

Wat we ook constateren is dat de afzonderlijke initiatieven nog niet hebben geleid tot het ontstaan van een breed netwerk waarin een ieder kennis heeft van elkaars afzonderlijke kwaliteiten en men elkaar ook automatisch weet te vinden. We zien daar een belangrijke faciliterende rol voor het wijkteam waarin gemeente, Alleen Wonen en Traverse zijn vertegenwoordigd. Voor de komende periode ligt daar de uitdaging waar we met het Programma Vitale Wijken en dorpen verder op inzetten.

Specifiek voor Kalsdonk willen we 2015 benutten om de kansrijke projecten die nog niet volledig zelfstandig kunnen draaien, daar wel toe in staat te stellen. Het voorstel is dan ook om de nog resterende middelen daarvoor te benutten en eind 2015 de balans op te maken. Nu wordt voorgesteld € 100.000 euro beschikbaar te stellen en de overige € 195.000 te reserveren voor eventuele latere besteding. In de bestuursrapportage wordt de raad geïnformeerd over de besteding ervan en later worden eventuele nieuwe bestedingsvoorstellen ingebracht.

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de borging van de twaalf afzonderlijke projecten.

nummer	naam	Voortzetten vanuit bestaand beleid/middelen	Voortzetten in 2015 met middelen vanuit budget Kansen Voor Kalsdonk
1	Pius X - Ruilwinkel - Overige gebruikers	Aan laten sluiten bij bestaande activiteiten/voorzieningen	ja
2	Samen Tegen Armoede	Aansluiten bij professionals vanuit CJG, reguliere middelen	
3	Wijk sportvereniging	Aansluiten bij bestaand beleid (JOGG)	ja
4	Communicatie/buurtredactie	Aansluiten bij bestand beleid	
5	Schoon Heel Veilig	Aansluiten bij bestaand beleid	
6	Jeugd en jongerenaanpak	Aansluiten bij bestaand beleid	
7	Vrouwen in hun kracht	Aansluiten bij bestaand beleid	
8	Microkredieten/KOR	Aansluiten bij bestaand beleid	
9	Wijktafel	Aansluiten bij bestaand beleid	
10	Buurtcoaches/Buurtpreventie	Aansluiten bij bestaand beleid	
11	Programmagroep		Ja (vouchers)
12	Oude Pastorie	n.v.t.	n.v.t.

